

Padurea spanzuratilor de Liviu Rebreanu

Tema razboiului, prin bogatul ei material de viata, cu nefarsitele implicatii de ordin sufletesc si social, prin ceea ce reprezinta ca dramatica inclestare de forte, a atras in chip deosebit preocuparile artistice ale lui Rebreanu atat in nuvela cat si in roman. Momentul suprem obtinut de scriitor in aceasta directie este romanul Padurea spanzuratilor.

Tema romanului a fost experimentata de Rebreanu initial pe spatiul mai restrans, mai usor de stapanit, al unei nuvele: Catastrofa.

Geneza romanului se poate reconstitui cu precizie dupa destainuirile directe ale scriitorului, reluate si de alti membri ai familiei, intre care de catre sotia sa Fanny Rebreanu. Un prim strat genetic il constituie impresia profunda lasata asupra scriitorului de ororile razboiului pe diferite campuri de lupta si mai ales de uciderea in masa prin spanzuratoare a unor ostasi cehi, scena inregistrata pe o fotografie care i-a cazut in mana. Manuscrisele sale pastreaza cateva schite, inclusiv planul acestei intai faze, in care eroul reprezentativ se numea Virgil Bologna. Cel de-al doilea strat formativ l-a constituit vestea executiei fratelui sau Emil de catre austro-ungari si dezvaluirea pana in amanunt, prin cercetari la fata locului, a felului in care s-a intamplat tragicul eveniment.

Al treilea strat formativ l-a constituit incercarile de viata prin care a trecut scriitorul in timpul razboiului si carora le-a dat expresie directa, poate prea directa, in paginile nuvelei Calvarul.

Cat despre modelele artistice care au luminat efortul sau creator, sugerandu-i tehnica si procedeele de investigatie psihologica, fundamental este Dostoevski din care Rebreanu a si tradus.

Subiectul:

Asadar romanul Padurea spanzuratilor prezinta drama romanului transilvanean inrolat in armata imperiului austro-ungar, asemanatoare cu drama altor nationalitati subjugate in aceea odioasa "inchisoare a popoarelor".

Aceasta drama, prezentata mai intai in nuvela Catastrofa, a fost reluata in romanul Padurea spanzuratilor, publicat in 1922.

Mijlocul prin care se accentua, drama era razboiul imperialist, in care au fost atrasi sau obligati sa participe ofiteri si soldati din diferite nationalitati.

Daca pentru David Pop din Catastrofa razboiul, nu putea fi inteles din cauza mediocritatii, pentru Apostol Bologna, eroul din Padurea spanzuratilor, razboiul nu putea fi inteles, sub aspectele sale cauzale, din pricina efectului negativ al educatiei. Apostol Bologna primise o educatie rigida, cu caracter religios, dar si de valoare etica pe care adolescentul nu putea s-o retina corespunzator,

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

desi amintirea ideilor persista in constiinta lui.

Fire sensibila si meditativa, Apostol a suferit inca din copilarie accesele unor "crize de misticism". Avand un fond cinstit, pasionat de aflarea adevarului si de savarsirea dreptatii, Apostol este un personaj superior lui David Pop, desi, ca si aceasta, are la un moment dat convingerea ca natiunile - cautate - adevarul, dreptatea si scopul vietii - ar fi sintetizate in notiunea de datorie fata de stat. Dar statul era austro-ungar si Apostol era ...roman.

Interesele statului nu coincideau cu interesele de cucerire a independentei, spre care aspirau popoarele subjugate. Acest aspect politico-social nu a fost luat in considerare nici de David Pop si nici Apostol Bologa cand s-au dus la razboi, David Pop, obligat, iar Apostol Bologa voluntar. Gestul lui Apostol este prezentat de autor ca un act al cutezantei tineresti, ca o infruntare a logodnicei, Marta, orbita de uniformele ofiterilor unguri, ca un pas in sfera voluntarismului, ca un aparent spirit de decizie matura. Cu constiinta datoriei si a obligatiilor ce-i revin in fata legilor civile ale statului unit-national in care traieste, A. Bologa obtine decoratii pe frontul din Galitia si Italia si incearca un sentiment de mandrie, cand este numit in completul de judecata al unui tribunal militar. Condamnarea cehului Svoboda pentru ca incercase sa dezerteze la inamic, i se pare un act de dreptate. A. Bologa supravegheaza el insusi executarea pedepsei capitale mustrari de constiinta nu are, deocamdata, dar eroul isi aminteste de cazul Svoboda si de padurile de spanzurati despre care-i vorbise capitanul Klapka. Cand afla ca regimentul sau va fi dislocat, sa intareasca frontul din Transilvania, impotriva romanilor, stirea il zdruncina, si-l descumpaneste. Ar fi voit sa ramana unde este, dar n-a obtinut incuviintarea. Acum esafodajul pe care si-a cladit "convingerile" sale se clatina din ce in ce mai mult, justetea lor, viata i-o arata brutal ca nula si inumana. Dar nici in acele momente Bologa nu a inteles monstruozitatea razboiului imperialist si actul odios al ordinului habsburgic, care pune fata in fata pe fronturi dusmane fii ai aceluiasi popor.

in dilema, deci, ca si David Pop din Catastrofa, incearca sa dezerteze pe frontul rusesc. Ranit, a fost mutat curand la o coloana de munitii, unde Bologa credea ca nu lupta direct pe front, din coloana lui alimenta frontul cu arma ucigasa, aruncata zilnic in liniile romanesti. Intr-o criza de nationalism, el se desparte de logodnica lui, Marta, pentru ca aceasta a cochetat cu un ofiter maghiar, dar curand se logodeste cu unguroaica Ilona, fiica unui taran. In purtarile lui, in aparenta contradictorii, se simte tendinta nelamurita de a rupe cu trecutul si de a afla o noua cale, care sa scape de sovairi si inconsecvente. Adapostul inselator pe care socotea ca l-a aflat inapoia frontului e sfaramat brusc: Bologa e numit judecator la curtea martiala si e obligat sa judece niste tarani romani din zona frontului, sub acuzatia de fraternizare cu inamicul. Acum incepe o grea confruntare intre sentimentul datoriei fata de ordinea de stat si sentimentul datoriei fata de neamul, de poporul din care facea parte inca inainte de a deveni ofiter. Constiinta datoriei fata de popor invinge, determinandu-l pe Bologa sa incerce trecerea la romani, pentru a iesi din dilema. Dar planul sau nu izbuteste, este prins si condamnat la moarte prin spanzuratoare, asa cum el insusi condamnase anterior pe altii, pentru aceeasi fapta.

Romanul Padurea spanzuratilor infatiseaza razboiul ca o absurditate sangeroasa, condamnat

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

---

deopotriva atat de taranii romani in spatele frontului cat si de cei care luptau pe front, indiferent de nationalitate. taranii si soldatii romani sau maghiari nutresc aceeasi ura fata de razboi, fata de propaganda sovina, ce n-a influentat pe soldati, pe oamenii din popor.

Cauza dramei lui Apostol Bologa este obiectiva, deci, si ea este justificata psihologic, prin comportamentul eroului, ea devine si o problema de psihologie sociala. Moartea devine astfel o izbavire, caci absoarba eroul de orice posibila mustrare de constiinta si de aceea A. Bologa o asteapta cu seninatate.